U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobkyň: a) **H. P.**, b) **nezl. K. V.**, c) **nezl. O. V.**, všechny zast. Mgr. et Mgr. Milanem Dočkalem, advokátem se sídlem Lukavická 2019/16, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 8. 2017, č. j. OAM-209/ZA-ZA11-VL11-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobkyň proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 8. 3. 2018, č. j. 60 Az 57/2017 - 88,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobkyň Mgr. et Mgr. Milanovi Dočkalovi, advokátovi se sídlem Lukavická 2019/16, Plzeň, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši **9 365 Kč**. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

[1] Podanou kasační stížností se žalobkyně (dále společně jen „stěžovatelky“) domáhají zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná dle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jejich žaloba proti shora označenému rozhodnutí žalovaného (dále jen „rozhodnutí žalovaného“). Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl o jejich žádosti tak, že se jim mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

I. Vymezení věci

[2] Z předloženého správního spisu plyne, že stěžovatelky jsou občanky Ukrajiny, jsou i ukrajinské národnosti a tvoří rodinu. Stěžovatelka a) je matka a stěžovatelky b) a c) jsou její nezletilé děti. Pocházejí z Ivanofrankivské oblasti. Dne 13. 3. 2017 požádaly o mezinárodní ochranu v České republice. Stěžovatelka a) se obává návratu na Ukrajinu z důvodu probíhající války. Navíc má strach ze svého bývalého manžela, který ji v průběhu manželství bil a v opilosti byl agresivní. Slíbila mu, že když se s ní rozvede, bude s ním dále žít, což nesplnila, a proto ji teď hledá. Vyhrožoval jejím kamarádkám. Ty jí mají vyřídit, že pokud se na Ukrajinu vrátí, zabije ji i jejího přítele, který je otcem stěžovatelek b) a c).

[3] V řízení před krajským soudem zopakovaly důvody, které uplatnily v žádosti o mezinárodní ochranu. Ačkoli je poslední bydliště stěžovatelky a) na Ukrajině vzdálené regionům přilehlým k válečné linii, tyto konflikty částečně ochromily funkce státu a jeho bezpečnostních složek. Stěžovatelka a) dodala, že u ní přetrvávají obavy z jejího exmanžela, který ve výhrůžkách neustal a tendence ke mstivému jednání u něj přetrvává. Dodala, že její exmanžel byl pachatelem teroristického útoku v Zakarpatské oblasti (kterému státní orgány Ukrajiny nebyly schopny zabránit), disponoval útočnými zbraněmi a je členem „bandy" páchající násilnou trestnou činnost. Tyto skutečnosti svědčí o tom, že stěžovatelkám měl být udělen humanitární azyl nebo doplňková ochrana.

[4] Krajský soud v napadeném rozsudku nejprve rekapituloval dosavadní průběh řízení, shrnul skutečnosti podstatné pro rozhodnutí ve věci, odkázal také na relevantní judikaturu. Konstatoval, že žalovaný v průběhu správního řízení postupoval v souladu se zákonem. Ztotožnil se i s tím, že stěžovatelkám nelze udělit mezinárodní ochranu v žádné její formě.

[5] Připomněl, že primární roli hraje ochrana dosažitelná v zemi původu, a proto žadatel o mezinárodní ochranu musí využít prostředky, jež mu poskytuje domácí právní řád. V návaznosti na to se zabýval tvrzenými obavami stěžovatelky a) z jejího bývalého manžela. Konstatoval, že stěžovatelka a) se nepokusila získat ochranu v domovském státě. Do protokolu o pohovoru, jenž je součástí správního spisu, uvedla, že se na policii neobrátila, protože se obávala manžela a bála se, že jí nepovolí rozvod, způsobí nepříjemnosti nebo ji dostane do vězení. Po rozvodu už nebylo třeba jít na policii, protože bývalý manžel odjel na Sibiř. V návaznosti na to krajský soud vyvodil, že vzhledem k tomu, že se neobrátila na policii ani jiný příslušný orgán Ukrajiny, nelze rovněž hovořit o tom, že poskytovaná ochrana by byla neúčinná. Jinými slovy stěžovatelka a) účinnost poskytované ochrany během správního řízení nijak nezpochybnila či nevyvrátila, přestože jí v tom objektivně nic nebránilo. Svoji situaci řešila namísto vyhledání pomoci v domovském státě mj. odjezdem do ČR.

[6] Dále poukázal na rozpor ve výpovědi stěžovatelky a). Ačkoli nyní tvrdí, že její bývalý manžel disponoval útočnými zbraněmi, ohrožoval ji i jiné osoby a byl pachatelem teroristického útoku, v průběhu správního řízení hovořila pouze o tom, že její bývalý manžel vlastní zbraň, protože je myslivec. Výbuch granátu na svatbě připisovala svému bývalému švagrovi a uvedla, že šlo o ojedinělý incident s takto závažnými důsledky. O jiném konkrétním případu takto intenzivního násilí a ohrožení sebe a svého okolí se nezmínila.

[7] Nakonec dodal, že k bezpečnostní situaci na Ukrajině existuje rozsáhlá judikatura správních soudů, z níž se podává, že tamější situaci nelze označit za tzv. totální konflikt, ve kterém by byl ohrožen každý civilista, jenž se nachází na území státu. Stěžovatelka a) naposledy pobývala v části Ukrajiny, jež není přímo dotčena střety v Luhanské a Doněcké oblasti. Soud nezpochybnil, že situace v celé zemi je ztížená, v projednávaném případě však nedosahuje takové intenzity, že by odůvodňovala udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného

pokračování

[8] Proti rozsudku krajského soudu brojí stěžovatelky kasační stížností, jejíž důvody podřazují pod § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Navrhují, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[9] Namítají, že krajský soud odmítl provést navržený důkaz účastnickým výslechem stěžovatelky a), kterým chtěla prokázat naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany (§ 14a zákona o azylu) z důvodu, že jí vyhrožuje bývalý manžel. Výslech by napomohl tomu, aby si krajský soud učinil ucelený obraz o jeho chování, které svědčí o tom, že stěžovatelkám hrozí nebezpečí vážné újmy, které může být relevantním důvodem pro udělení doplňkové ochrany dle výše uvedeného ustanovení zákona o azylu.

[10] Krajský soud nesprávně posoudil relevanci navrženého důkazu, což vyústilo v jeho neprovedení. Uvedl, že tento důkaz je nadbytečný, jelikož stěžovatelka a) měla možnost vyjádřit se k těmto skutečnostem již v průběhu správního řízení. Tato vyjádření jsou součástí soudního spisu a soud měl k dispozici i písemná vyjádření poskytnutá v rámci soudního řízení. Poukázal na rozpory ve výpovědích stěžovatelky a). Uvedla, že její bývalý manžel měl útočné zbraně, ohrožoval ji i jiné osoby a byl pachatelem teroristického útoku. V průběhu správního řízení však hovořila toliko o tom, že její bývalý manžel vlastní zbraň, protože je myslivec, zatímco výbuch granátu na svatbě připisovala svému bývalému švagrovi a šlo o ojedinělý incident s takto závažnými důsledky.

[11] Přijatelnost kasační stížnosti spatřují v tom, že krajský soud nesprávně posoudil relevanci navržených důkazů, čímž došlo k zásadnímu pochybení, které mohlo mít dopad do jejich hmotněprávního postavení.

[12] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje zamítnutí kasační stížnosti, případně odmítnutí pro nepřijatelnost. Odkazuje na odůvodnění svého rozhodnutí a napadený rozsudek. Je přesvědčen, že se ve svém rozhodnutí dostatečně zabýval namítanou hrozbou pronásledování stěžovatelky a) ze strany jejího bývalého manžela, stejně tak, že krajský soud přesvědčivě odůvodnil neprovedení navrhovaného důkazu [účastnického výslechu stěžovatelky a)].

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelky jsou zastoupeny advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů a ověřil, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[14] Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud v souladu s § 104a s. ř. s. zabývá nejprve otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“.

[15] O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[16] Stěžovatelky spatřují přijatelnost v posledně uvedeném důvodu, tedy že krajský soud nesprávně posoudil relevanci navrženého důkazu, účastnického výslechu stěžovatelky a), čímž se dopustil zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do jejich hmotněprávního postavení.

[17] Nejvyšší správní soud nespatřuje v namítaných skutečnostech přesah vlastních zájmů stěžovatelek, a to v mezích vytyčených výše citovaným usnesením ve věci sp. zn. 1 Azs 13/2006.

[18] Předně je třeba připomenout, že soudu náleží právo posoudit a rozhodnout, které z navržených důkazů provede a které nikoli (§ 52 odst. 1 s. ř. s.). Jedním z důvodů neakceptování návrhu na provedení důkazu [v nynějším případě účastnický výslech stěžovatelky a)] je jeho nadbytečnost. Tento postup je soud povinen náležitě odůvodnit.

[19] Nejvyšší správní soud z obsahu napadeného rozsudku ověřil, že krajský soud tento důkaz neprovedl z důvodu jeho nadbytečnosti, což přesvědčivě odůvodnil. Výslovně uvedl, že „[ž]*alobkyně a) již v řízení před správním orgánem měla možnost se vyjádřit, tato vyjádření byla součástí správního spisu a soudu byla navíc k dispozici i písemná vyjádření poskytnutá v rámci soudního řízení. V účastnickém vyjádření (podání ze dne 28.11.2017) žalobkyně a) taktéž toliko zopakovala, co již uvedla v průběhu správního řízení. I výslech partnera žalobkyně a) považoval soud za nadbytečný, neboť o situaci žalobkyní měl dostatek informací již z vyjádření žalobkyně a) poskytnutých správnímu orgánu a soudu.*“ Vyhodnotil tedy, že má dostatek podkladů, aby dospěl k závěru, že v projednávaném případu nejsou dány natolik závažné důvody, které by svědčily pro udělení doplňkové ochrany. Nejvyšší správní soud ze str. 3 protokolu z jednání ze dne 8. 3. 2018 ověřil, že stěžovatelka a) k dotazu soudu uvedla, že chce sdělit, že se návratu na Ukrajinu obává kvůli bývalému manželovi, tedy skutečnosti, kterou již uvedla ve správním řízení a posléze ji uplatnila i v žalobě. Tato skutečnost však neodůvodňuje udělení mezinárodní ochrany.

[20] Velmi podobným případem se již Nejvyšší správní soud zabýval v usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 – 17, na které krajský soud správně odkázal. Zde konstatoval, že „[n]*apadání a verbální útoky, ať už manžela nebo bývalého manžela, vůči žadatelce o udělení mezinárodní ochrany jsou typickým příkladem potíží působených soukromými osobami, které zpravidla nepostačují k udělení některé z forem mezinárodní ochrany.*“ V rozsudku ze dne 29. 7. 2009, č. j. 4 Azs 31/2009 - 93, dodal, že „[d]*omácí násilí spočívající v napadání manželem či bývalým manželem může za určitých okolností naplňovat znaky pronásledování (ve vztahu k azylu) nebo nebezpečí vážné újmy (ve vztahu k doplňkové ochraně), podle toho, zda je stát původu žadatele schopen a ochoten poskytnout ochranu proti tomuto jednání.*“ Stěžovatelka a) se však v souvislosti s problémy s bývalým manželem na

ukrajinské orgány nikdy neobrátila, což zdůvodnila tím, že se manžela bála a obávala se, že jí nepovolí rozvod a způsobí nepříjemnosti nebo ji dostane do vězení. Po rozvodu už nebylo třeba jít na policii, protože bývalý manžel odjel na Sibiř. Z těchto důvodů krajský soud správně vyvodil, že nelze hovořit o tom, že by pomoc na Ukrajině byla neúčinná, což je jednou z podmínek, aby mohla být žadateli udělena mezinárodní ochrana. Proto ani výslech stěžovatelky a) by nemohl ovlivnit výsledek řízení.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelek, a proto ji ve smyslu § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[22] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

[23] Stěžovatelkám byl v řízení před krajským soudem jako zástupce ustanoven Mgr. et Mgr. Milan Dočkal, advokát se sídlem Lukavická 2019/16, Plzeň, který je zastupoval i v řízení o kasační stížnosti. Podle § 35 odst. 9 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle § 7 bodu 5. a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. d) citované vyhlášky, náleží advokátovi odměna za jeden úkon právní služby spočívající v písemném podání nebo návrhu ve věci samé, podání kasační stížnosti, a to ve věci tří stěžovatelek. Podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu, jde-li o společné úkony při zastupování nebo obhajobě dvou nebo více osob, náleží advokátovi za každou takto zastupovanou nebo obhajovanou osobu mimosmluvní odměna snížená o 20 %. Ustanovenému zástupci tak náleží odměna ve výši 7 440 Kč. Podle ustanovení § 13 odst. 3 advokátního tarifu náleží ustanovenému zástupci i náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč. Celková částka odměny za zastupování tak činí 7 740 Kč. S ohledem na skutečnost, že tento zástupce je plátcem daně z přidané hodnoty, je nutné přičíst tuto daň ve výši 1 625 Kč k přiznané odměně. Celková částka odměny za zastupování byla stanovena na 9 365 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. června 2018

JUDr. Radan Malík
předseda senátu